Raamslachtoffers: foto's van André van Soest

Kees Moeliker [conservator, Natuurhistorisch Museum Rotterdam; moeliker@hetnatuurhistorisch.nl]

▲ Goudhaan, Naarden. (André van Soest)

▲ Grote bonte specht, Bussum. (André van Soest)

▲ Roodborst, Hilversum. (André van Soest)

In de Van Roonzaal van het museum is t/m 7 december 2014 een fraaie serie foto's te zien die André van Soest maakte van dode vogels. Het zijn allemaal raamslachtoffers – vogels die een botsing met glas niet overleefden. De expositie is te beschouwen als een logisch vervolg op 'Vogels huilen niet' die foto's van vogels toonde die een botsing met de stad wel overleefden.

Fotograaf André van Soest koos raamslachtoffers als onderwerp omdat er zich wereldwijd jaarlijks miljarden vogels doodvliegen tegen glazen ruiten en gevels. Glas is voor vogels een onzichtbare barrière die vele soorten hard treft. Dit wordt duidelijk door de verscheidenheid aan vogels die op de tentoonstelling te zien zijn. De twintig geselecteerde foto's portretteren vogelsoorten van appelvink tot aalscholver en van boerenzwaluw tot brilduiker.

Een tweede leven

Door vogels vlak na hun fatale botsing met glas te fotograferen, geeft fotograaf André van Soest deze slachtoffers een podium, een tweede leven. Hij vraagt daarmee aandacht voor de talloze vogels die op die manier om het leven komen: "Ik wil architecten en bouwers prikkelen om oplossingen voor dit wereldwijde probleem te vinden en toe te passen". De geportretteerde vogels zijn op een zodanige gedetailleerde, subtiele maar toch dramatische wijze in beeld gebracht, dat de toeschouwer niet alleen de schoonheid van de vogels in zich opneemt, maar zich ook het drama realiseert dat zich heeft afgespeeld.

Traumameeuw

Op zoek naar raamslachtoffers voor zijn fotoserie was André van Soest de eerste die de inmiddels beroemde 'traumameeuw' vond en fotografeerde. Deze kokmeeuw kwam op 13 oktober 2011 in volle vlucht boven Hilversum in botsing met de (glazen) cockpit van een traumahelikopter die daardoor een noodlanding moest maken. De geprepareerde vogel (NMR 9989-003254) kreeg een ereplaats in de collectie Dode-dieren-met-een-verhaal van Het Natuurhistorisch. De foto van de traumameeuw maakt nu deel uit van de expositie Raamslachtoffers. Ook andere, maar minder bekende Gooise raamslachtoffers die André fotografeerde kregen een plaats in de museumcollectie. Bijvoorbeeld de brilduiker die op 14 oktober 2011 tegen een glazen bushokje vloog (balg, NMR 9989-003254) en de aalscholver die op 15 februari 2012 tegen een gebouw verongelukte (balg, NMR 9989-003313). De gaai die op 29 september 2011 tegen de glazen gevel van de nieuwbouw van Het Natuurhistorisch om het leven kwam (balg, NMR 9989-003256) werd, ter plaatse en nog in het vlees, gefotografeerd door André van Soest.

Geneeskunde

André van Soest fotografeert vanaf zijn 18e jaar. In die tijd waren Richard Avedon, Robert Capa en Sanne Sannes zijn voorbeelden. In zijn studietijd (1965-1972) was zijn vrouw zijn model en maakte hij een fotografische impressie van de 'oude' stad Nijmegen, de stad waar hij geneeskunde studeerde. Na zijn pensionering als huisarts in 2009 ging hij zich intensiever met fotografie bezig houden en volgde hij een opleiding aan de Fotovakschool in Amsterdam. Sindsdien maakt hij stillevens, portretten en natuurfoto's op een eigenzinnige, niet alledaagse manier. ◀

Bij de expositie 'Raamslachtoffers' is een gelijknamig boek verschenen met foto's van André van Soest, ingeleid door Kees Moeliker en Dick A. Jonkers (ISBN 9789082263404, 80 pagina's). Te koop in de Museumwinkel.